

Samarqand davlat universitetning kattaqo'rg'on filiali Aniq va tabiiy fanlar fakulteti 1-bosqich Iqtisodiyot ta'lim yo'nalishi talabalariga 1-semestr uchun «« Iqtisodiy ta'limotlar tarixi » fanidan yakuniy nazorat savollari

Imtihon shakli: yozma

№	Mavzu	1-QISM	2-QISM	3-QISM	4-QISM	5-QISM
1.	“Iqtisodiy ta'limotlar tarixi” fani to'g'risida. predmeti va uslubiyati	Nisbiy va absolyut yondashuvlar iqtisodiy ta'limotlar tarixi faniga qanday ta'sir ko'rsatgan?	Noortodoksal va ortodoksal iqtisodchilarning g'oyalari o'rganish nima sababdan muhim hisoblanadi?	«Iqtisodiy ta'limotlar tarixi» fanining urganish uslubi	«Iqtisodiy ta'limotlar tarixi» fani nimani isbotlamoqdaki	Iqtisodchi bo'lgan shaxslarning ko'pchiligi kasb-kori, mutaxassisligi nima bo'lgan
2.		Pozitiv, normativ va iqtisod san'ati orasidagi farqni muhokama qiling	«Iqtisodiy ta'limotlar tarixi» fanini o'rganish zarurligi va uning ahamiyati nimadan iborat?	«Iqtisodiy ta'limotlar tarixi» fanini o'rganish uslublari haqida tushuncha bering.	«Iqtisodiy ta'limotlar tarixi» fanining asosiy vazifalari nima?	Maktablar, yo'nalishlar deganda nimani tushunasiz?
3.	Qadimgi dunyo va antik davr iqtisodiy g'oyalari	Dastlabki iqtisodiy g'oyalar qachon va	Sharq quldorligining antik dunyo	Xammurapi qonunlari qachon va qaysi	«Artxashastra» asari qachon yaratilgan va	Qadimgi Xitoydagi iqtisodiy g'oyalar;

		qayerda paydo bo'la boshladi?	mamlakatlaridagi quldorlikdan asosiy farqlari nimadan iborat? Shu davrdagi g'oyalar bo'yicha boylikning asosi nima?	davlatda yuzaga keldi, uning asosiy mazmunini;: aytib bering	undagi muhim iqtisodiy fikrlar; qiymat, foyda tushunchalariga munosabat	Konfutsiy, konfutsiylik, daosizm royalari; tabiiy huquq nazariyasi, iqtisodiyotni odat bo'yicha boshqarish tamoyili.
4.		Qadimgi Osiyo va antik dunyoda qullandigan xujalik turi. Nega kuldorlik tuzumi tabiiy deb baholangan?	Aflotun jamiyatni sanday guruhlarga ajratadi?	Arastuning asosiy iqtisodiy fikrlari, «akikiy boylik», tovar almashuvi, kiymat toifalariga berilgan tavsif.	Qadimgi Rimdagi g'oyalarning asosiy xususiyatlari	quldorlar jamiyati yemirilish ining bosh sabablari.
5.	Feodal jamiyatlari iqtisodiy g'oyalari. o'rta osiyadagi temuriylar davrigacha bo'lgan iqtisodiy g'oyalar	Feodal yer egaligi davri qachon boshlangan va uning rivojlanish bosqichlari qaysi? Bu davrda bosh iqtisodiy g'oya nimadan iborat bulgan?	Islom diida klnday iqtisodiy g'oyalar qullab-quvvatlangan va qaysilari inkor etiladi, nega? Ribo' nima?	Islom aqidalari bo'yicha savdo foydasining eng yuqori foizi kancha?	Ibn Xaldunning bosh iqtisodiy asari kaysi va u qachon yozilgan? Asardagi asosiy iqtisodiy g'oyalarni ta'riflab bering	Rarbiy Yevropada feodalizm davridagi iqtisodiy g'oyalarning asosiy yunalishlarini aytib bering.
6.		Foma Akvinskiyning iqi sodiy ta'limotida kaysi masalalarga asosiy e'tibor berilgan?	Rossiyadagi shu davrdagi iqtisodiy g'oyalarning asosini nima tashkil etadi?	Xayoliy (utopik) sotsializmning asoschilari kim? Xususiy mulk va pulga bulgan munosabat xamda yangi jamiyatning asosiy	«Qo'ylar odamlarni yeb quydi» iborasining mazmuni nima, bu ibora qachon va kim tomonidan aytilgan?	XVI asrning o'rtalarila yaratilgsn «Domostroy» asarida shaxarliklarning faoliyatiga oild konun-qoidalar majmuasi xaqida yozing

				aqidalari qanday?		
7.	Amir temur va temuriylar davridagi iqtisodiy g'oyalar	Amir Temur davlatining ilmiy qonun qoidalari qaysi asarda keltirilgan?	Amir Temur davridagi davlatni boshqarish tartibi qanday bo'lgan?	Amir Temur davridagi soliq tizimi va maoshni belgilashning xususiyatlarini so'zlab bering	Ulug'bek davridagi islohotlar qaysi sohani barqarorlashtirishga qaratilgan?	Alisher Navoiy asarlaridagi iqtisodiy g'oyalarning mohiyatini gapirib bering.
8.		Alisher Navoiyning «Vakfiya» asarida kanday iqtisodiy g'oyalar bayon etilgan?	Zahiriddin Muxammad Boburning iqtisodiy g'oyalari qaysi asarlarda bayon etilgan	«Akbnoma»da kanday iqtisodiy g'oyalar ilgari surilgan?	«Fulusiiy adliya» deganda nima tushuniladi va u qaysi davrga tegishli?	A.Navoiy boylikni to'plashning qanday yo'llari haqida gapirgan?
9.	Merkantilizm iqtisodiy ta'limoti	Merkantilizm ta'limotining mazmuni va uning bosqichlari, umumiylik va farqlari nimadan iborat?	Bu ta'limot vujudga kelishining ijtimoiy-iqtisodiy shart-sharoitlari	Merkantilizm buyicha boylikning asosi nima?	Mamlakatda qimmatbaho metallar miqdorini kupaytirish uchun qanday choralar ko'rilgan?	«Aktiv savdo», «savdo saldosi» iboralari nimani anglatadi?
10.		Merkantilizm ta'limotining taniqli namoyandalari kimlar?	«Kapitalning dastlabki jamg'arilishi» nimani anglatadi, uning asosiy manbalari nima? Sanab bering.	Jon Lo tizimning mohiyati, ahamiyati, inqirozining sabablarini izohlang	Merkantilizm ta'limotining tarixiy ahamiyati va taqdiri.	Merkantilizmning g'oyalari amalda joriy qilish qanday oqibatlarga olib kelishi mumkinligi ayting.
11.	Klassik iqtisodiy maktabning to'la shakllanishi, A.Smit va D. Rikardolarning iqtisodiy ta'limotlari	Klassik iqtisodiy maktab vujudga kelishining shart-sharoitlari. Bu maktabning merkantilizmdan asosiy	Klassik iqtisodiy maktabning Angliyada vujudga kelishi qanday ijtimoiy va iqtisodiy	A.Smitning pul, qiymat, daromadlar, ish xaqi, kapital va takror ishlab chiqarish to'g'risidagi ta'limotlariga qisqacha	Kapitalizm, xususiy mulk, erkin tadbirkorlikka bo'lgan munosabat.	A.Smitning bosh iqtisodiy asari qachon yozib tugallandi va undagi asosiy iqtisodiy g'oyalar nima?

		farki nimadan iborat?	sharoitlarda ro'y berdi?	izoh bering.		Olimning tadqiqot metodologiyasi nimaga asoslanadi?
12.		Nima uchun A.Smit manufaktura ishlab chiqarishining mafkurachisi bo'lib qoldi?	Mehnat taqsimotining ustunlik tomonlari nima va kamchiligi nimada?	«Ko'rinmas qul» tamoyillari nimani anglatadi?	«Proteksionizm» va «Fritrederlik» o'zaro nima bilan fark kiladi?	Sanoat tuntarilishi bilan bogliq bo'lgan siyosiy ijtimoiy va iqtisodiy o'zgarishlar nimalardan iborat?
13.	Klassik iqtisodiy maktabda muxolif g'oyalarning vujudga kelishi va ularning mohiyati	S.Sismondining iqtisodiy mavzudagi qanday asarlarini bilasiz?	S.Sismondining uslubiyotiga xos xususiyat nimalardan iborat? Uning fikricha boylikning manbai nima?	Qiymatning manbai nima? Uni izohlab bering	Mayda burjua nazariyasining vujudga kelish sabablarini tushuntirib bering.	S.Sismondi kapitalizmni sanday tarzda tanqid qildi? Shuni izohlab bering.
14.		S.Sismondi daromadni nechta turga bo'ldi	S.Sismondining fikricha iqtisodiy krizisni izohlab bering	S.Sismondining hayoti va ijodining dastlabki yillari haqida nimalarni bilasiz?	Prudon o'z ta'limotida kanday iqtisodiy muammolarga e'tibor bergan?	Prudonning kapitalizmni isloh qilish loyihasining mohiyati nimadan iborat? Unga izoh bering.
15.	Bozorli iqtisodiyotda muxolif g'oyalarning vujudga kelishi, mohiyati va tarixiy taqdiri	Xayoliy sotsiapizmning vujudga kelishidagi tarixiy shart-sharoitlar.	Xayoliy sotsializmning haqiqiy rivojlanish pallasi qaysi davrga to'g'ri keladi?	Sen-Simonning iqtisodiy qarashlari haqida nimalarni bilasiz?	Sen-Simonning qanday asarlarini bilasiz?	Sen-Simon fransuz ma'rifat parvarlaridan nimasi bilan farq, qiladi?
16.		Sen-Simon Uz asarlarida nimani tanqid qildi?	Sh.Furening iqtisodiy qarashlari haqida nimalarni bilasiz?	Sh.Furening qanday asarlarini bilasiz va u bu asarlarida nimalarga e'tibor berdi?	Sen-Simon va Sh.Furening iqtisodiy g'oyalari bir biridan nimasi bilan farq	R.Ouenning iqtisodiy konsepsiyasiga xos xususiyatlar nimalardan iborat?

					qiladi?	
17.	Germaniyadagi tarixiy maktab iqtisodiy g'oyalarining mohiyati va o'ziga xos xususiyatii	XIX asrning o'rtalarida Germaniyaning iqtisodiy rivojlanishi xususiyatlarini aytib bering	F.Listning xayoti va ijodi haqida nimalarni bilasiz?	F.List iqtisodiy ta'limotlar tarixi fanida qaysi yo'nalishga asos soldi?	F.Listning asosiy iqtisodiy asari qanday nomlanadi va unda ko'tarilgan bosh mavzu nimalardan iborat?	F.List ta'limotida xo'jalik taraqqiyotining tarixiy bosqichlari qanday ifodalanadi?
18.		Germaniyadagi tarixiy maktabning asosiy vakillari kimlar? Ular Xaqida ma'lumot bering	V.Rosherning asosiy iqtisodiy asari, uning uslubiyati nimalardan iborat?	K.Knisning tarixiy maktab rivojiga qo'shgan xissasi va uslubiyatini tushuntirib bering	B.Gildebrand taklif etgan insoniyat taraqqiyotining tizimi qaysi xususiyatlari bilan ajralib turadi?	Germaniyadagi tarixiy maktabning iqtisodiyot fani rivojiga qo'shgan hissasi va yo'l qo'ygan kamchiliklari xaqida gapirib bering.
19.	Germaniyadagi tarixiy maktab iqtisodiy g'oyalarining mohiyati va o'ziga xos xususiyatii	XIX asrning 70-yillarida shakllangan qaysi nazariy maktablarni bilasiz?	Bu davrda marksistik ta'limotga qarshi yangicha ilmiy tahpilni maydonga tashlagan olimlar kimlar?	Yangi tarixiy maktab asoschilari xaqida nimalarni bilasiz?	G.Sh moller va L.Brentanoning iqtisodiy mavzudagi asosiy asarlari va uslubiyati xaqida gapirib bering.	Ijtimoiy-siyosat uyushmasining asosiy vazifalari nimadan iborat?
20.		V.Zombart va M.Veberning asosiy iqtisodiy asarlari qaysilar?	Eng yangi tarixiy maktab yoki ijtimoiy yunalish nazariy maktabining asosiy xususiyatlari nimalardan iborat?	Germaniyada shakllangan va XIX-XX asrlarda yangi yunalishlarni iqtisodiy ta'limotlar tarixi faniga olib kirgan nazariy maktablarning tutgan o'rni va ahamiyati xaqida gapirib bering.	Germaniyadagi tarixiy maktabning «tarixiy» usuliga xos xususiyatlarini V.Rosher quyidagicha belgilaydi:	1848 yidda Bruno Gildebrand (1812-1878) «Xozirgi zamon va kelajakning siyosiy iqtisodi» kitobida qaysi asarga qarshi chiqdi
21.	Marjinalizm ta'limoti va neoklassik iqtisodiy	XIX asrning oxiri va XX asrning boshlarida vujudga	XIX asrning 70-yillarida shakllangan	Marjinalizm ta'limoti va neoklassik iqtisodiy	Avstriya maktabining	Marjinalizmning iqtisodiyot fanida tutgan

	maktablar	kelgan iqtisodiy ta'limotlarga xos xususiyatlar nimadan iborat?	qaysi nazariy maktablarni bilasiz?	maktablar davrda yangicha ilmiy tahlilni maydonga tashlagan olimlar kimlar?	asoschilari kimlar?	o'rni haqida aytib bering
22.		K.Menger, Ye.Byom-Baverk va F.Vizerning asosiy asarlari qaysilar?	U.Jevonsning iqtisodiy mavzudagi asosiy asarlarini aytib bering	L.Valrasning iqtisodiy g'oyasiga qanday tushunchalar asos kilib olingan? Mikdor iste'molining kamayuvchi funksiyasini izohlab bering	Bozorning iqtisodiy muvozanati nimani anglatadi?	L.Valras qonunini izohlab bering.
23.	Institusionalizm iqtisodiy ta'limotining mohiyati va ahmiyati	Institusionalizm paydo bo'lishining shart-sharoitlari	Institusionalizmning mohiyati va o'rganish uslubiyati (metodologiyasi) nimalardan iborat?	Institusionalizm iqtisodiy ta'limotining asosiy oqimlari va mafkurachilari kim?	Institusionalizm iqtisodiy ta'limotida institutlar deganda nimalar kuzda tutiladi?	T.Veblenning asosiy asaridagi goyalar, «Veblen effekti* nimani anglatadi?
24.		Institusionalizm iqtisodiy ta'limotining J.Kommonsning asosiy g'oyalari,)	Institusionalizm iqtisodiy ta'limotining ma'muriy kapitalizm nima?	Kon'yuktur — statistik okimning mohiyati, U.Mitchell g'oyalarining asosi nimani anglatadi?	N.D.Kondratevning siklik rivojlanish konsepsiyasi nima?	. Institusionalizmning evolyusiyasi davridagi olimlar va ularning g'oyalari.
25.	Djon Meynard Keynes ta'limoti va yangi keynschilik	Keyns ta'limotining mohiyati, «Bandlik, foiz va pulning umumiy nazariyasi» asari to'g'rsida nima bilasiz?	Davlat iqtisodiyotga nima uchun aralashuvi kerak?	Keyns ta'limotiga kanday shart- sharoitlar asos kilib olingan?	Keynsning «psixolok konuni» nimani anglatadi?	Investitsiya, multiplikator koefitsenti nima?
26.		6. Foiz, likvidlikning	Davlatning iqtisodiyotga	Amerika va Yevropadagi keyichalik	Domar Xarrodning iqtisodiy o'sish	Keyns ta'limotining oxirgi davrdagi

		mohiyati nimada?	aralashuvi doiralari qanday?	xususiyatlari nima?	nazariyalari nimani bildiradi?	ahamiyati nimadan iborat?
27.	Mukammal bo'lmagan raqobat bozori ta'limotlar	Nomukammal raqobat bozori nazariyalarining paydo bo'lish shart-sharoitlari qanday?	E.Chemberlin monopoliyasi deganda nima tushuniladi?	«Mehnat diffenziatsiyasi» nimani bildiradi?	Baholanmagan raqobat omillari nima?	Monopolistik raqobat sharoitida «Quvvatlar ortiqchaligi fenomeni» nima?
28.		J.Robinsonning monopoliyaga munosabati, mukammal va nomukammal raqobat nima?	Monopsoniya nima?	Monopoliya sharoitida «maxsulotning differenziatsiyasi» ro'y beradimi ?	Nomukammal rakobat sharoitida ayrim firmalarni faoliyatini izohlang	Mukammal bo'lmagan raqobat bozori ta'limotlar Robinsonni fikri
29.	Neoliberalizm iqtisodiy g'oyalarining mohiyati va ahamiyati	Neoliberalizm vujudga kelishining shart-sharoitlari, keynschilikdan farqi nimada?	Neoliberalizm da davlatning vazifasi, «tungi k;oravul», «sport sud'yasi» nimani anglatadi?	Lippman «Kollokviumm» nimani anglatadi?	«Ordoliberalizm»ning mohiyati nimada ko'rinadi?	«Ijtimoiy bozor xo'jaligi», uning turlarini izohlang
30.		Chikogo maktabining monetar konsepsiyasi, Fillips egri chizigining mohiyati nimada?	Fridmanning «ishsizlik tabiiy normasi»ni tushuntirib bering	Mizes, Xayeklarning iqtisodiy goyalari mohiyati nima?	Lukasning «ratsional kutilmalar» nazariyasi nima to'g'risida?	Chikagoda paydo bo'lgan monetarizm maktabi kimni nomi bilan mashhur bo'ldi,